

Cyfarfod: Cyngor Llawn
Dyddiad: 6 Mawrth 2025
Aelod Cabinet: Cyngorydd Huw Wyn Jones, Aelod Cabinet dros Gyllid
Pwnc: Cyllideb 2025/26
Swyddog Cyswllt: Dewi Morgan, Pennaeth Cyllid

CYLLIDEB 2025/26

Y Penderfyniad a geisir

- Sefydlu cyllideb o £356,815,330 ar gyfer 2025/26 i'w ariannu drwy Grant Llywodraeth o £248,389,720 a £108,425,610 o incwm o'r Dreth Cyngor (sy'n gynydd o 8.66%).
- Sefydlu rhaglen gyfalaf o £53,736,190 yn 2025/26 i'w ariannu o'r ffynonellau a nodir yn Atodiad 4 i'r adroddiad.

Effaith y Penderfyniad

Byddai cynyddu'r Dreth Cyngor 8.66% yn gynydd wythnosol o £2.92, neu £152.02 yn flynyddol, gyda threth Band D o £1,907.49 am 2025/26.

Mae'r cynnydd yn yr ardoll i'r Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yn cynrychioli 0.43% o'r cynnydd.

Mae effaith manwl hyn wedi'i osod allan yn y penderfyniad ffurfiol sydd i'w gael yn Atodiad 11.

1. CYFLWYNIAD

- Rhaid i'r Cyngor osod cyllideb gytbwys ar gyfer 2025/26.
- Gosodir y gyllideb hon mewn cyfnod ble mae awdurdodau lleol Cymru yn parhau i wynebu heriau ariannol, lle nad yw'r ychwanegiad i'r setliad yn cwrdd â'r cynnydd yn y galw am wasanaethau.
- Mae Cyngor Gwynedd wedi derbyn cynnydd grant Llywodraeth o 3.8% ar gyfer 2025/26, sy'n cyfateb i gynydd gwerth £8.6m mewn ariannu allanol. Yn ogystal â

hynny, mae sail y setliad am 2024/25 wedi cynyddu o £6.5m i adlewyrchu trosglwyddo cyfrifoldebau i'r setliad, sydd hefyd yn arian ychwanegol wedi ei gynnwys yn y grant.

- 1.4 Erbyn 2025/26, byddai angen cynyddu ein gwariant o £25.8m er mwyn "sefyll yn llonydd" (mae manylion yn rhan 3 isod). Mae hyn yn cynnwys £7.7m i gwrdd â phwysau ar gyllidebau'r gwasanaethau (mae manylion o'r 'bidiau' unigol yn Atodiad 2).
- 1.5 Gwelir yn yr adroddiad hwn fod pwysau galw ar wasanaethau yn ogystal â phwysau chwyddiant yn dangos fod rhaid ystyried cyfuniad o gynnydd Treth Cyngor a chyflwyno rhaglen newydd o arbedion a thoriadau os am osod cyllideb gytbwys ar gyfer 2025/26. Mae cyllideb 2025/26 yn ceisio gwarchod y gwasanaethau y mae'r Cyngor yn eu darparu i bobl Gwynedd, ac yn argymhell cynnydd o 8.66% yn y Dreth Cyngor er mwyn cyflawni'r amcan hwnnw eleni. Hyd yn oed wedyn, byddwn angen chwilio am arbedion a thoriadau i osod cyllideb gytbwys, ac mae rhagolygon yn awgrymu bydd pwysau pellach wrth anelu i osod cyllideb gytbwys ar gyfer 2026/27.
- 1.6 Mae'r arbedion a thoriadau sydd wedi cael eu hadnabod wedi bod yn destun ymgynghori gydag aelodau'r Cyngor mewn cyfres o weithdai yn Ionawr 2025. Mae'r gyllideb ddrafft wedi cael ei hystyried gan mwyafrif aelodau'r Cyngor mewn sesiwn briffio sefyllfa ariannol a gynhaliwyd ar 28 Ionawr 2025, a wedi ei graffu gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 6 Chwefror. Swyddogaeth y Cabinet yw argymhell cyllideb gytbwys a phriodol i gyfarfod y Cyngor ar 6 Mawrth ar gyfer 2025/26.
- 1.7 Mae cyllideb 2025/26 yn cynnwys cyfran sylweddol o'r arbedion sydd wedi llithro o flynyddoedd blaenorol, rhai gafodd eu hadnabod wrth osod cyllideb 2024/25 yn ogystal ag arbedion newydd.
- 1.8 Eleni rydym yn cynnig sefydlu rhaglen gyfalaf gwerth £53.7m yn 2025/26, fel sydd wedi'i osod allan yn Atodiad 4.
- 1.9 Mater i'r Cyngor Llawn yw ystyried y gyllideb a gosod y Dreth Cyngor ar gyfer 2025/26 ar sail y materion a nodir yn yr adroddiad dilynol. Mae'r adroddiad manwl yma'n nodi'r ffactorau sydd yn dylanwadu ar y gyllideb refeniw arfaethedig ar gyfer 2025/26, ac yn amlinellu'r prif newidiadau ers 2024/25.

2. GRANT LLYWODRAETH CYMRU

2.1 Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi'r setliad terfynol i ariannu awdurdodau lleol ar gyfer 2025/26 fel a ganlyn:

Grant Cynnal Refeniw 2024/25 – 2025/26	Cyfanswm Awdurdodau Cymru £	Cyngor Gwynedd £
Grant y Llywodraeth 2024/25	5,877,383,500	239,296,450
Grant y Llywodraeth 2025/26	6,139,077,560	248,389,720
Cynnydd £	261,694,060	9,093,270
Cynnydd %	4.5%	3.8%

Mae manylion pellach am y setliad ar gael yma –

[Setliad refeniw a chyfalaf llywodraeth leol: terfynol 2025 i 2026 | LLYW.CYMRU](#)

2.2 Mae ffigyrau swyddogol Llywodraeth Cymru yn y tabl uchod yn dangos fod Cyngor Gwynedd yn derbyn cynnydd grant o £9.1m erbyn y flwyddyn nesaf (ar ôl addasu'r ffigur cymharol 2025/26 i adlewyrchu addasiadau yn y sylfaen drethiannol a trosglwyddiadau i'r setliad), sy'n gynydd o 3.8%, tra bod y cyfartaledd ledled Cymru yn 4.5%.

2.3 Roedd y setliad drafft yn datgan y byddai Gwynedd yn derbyn grant llywodraeth o £246,818,190. Yn seiliedig ar hyn mae'r Cabinet yn ei gyfarfod 11 Chwefror 2025 wedi argymhell gosod cyllideb o £355,243,800. Yn y cyfamser, cyhoeddwyd setliad terfynol llywodraeth leol ar 20 Chwefror 2025. Roedd hyn yn setliad o £1.6m uwch na'r hyn oedd yn y setliad drafft. Mae'r gyllideb yma'n defnyddio £1.6m at bwrpasau ariannu bidiau un-tro gwasanaethau yn 2025/26 gan roi'r gwahaniaeth, sef £14k mewn darpariaeth risg. Nid yw'r penderfyniadau a geisir yn cynnwys unrhyw newidiadau eraill i'r gyllideb a argymhellwyd gan y Cabinet.

2.4 Mae nifer o ffactorau yn bwydo'r fformiwla dyrannu grant llywodraeth leol, megis poblogaeth y sir, nifer disgyblion yn ein ysgolion, a nifer hawl wyr cymorth incwm.

3. GWARIANT REFENIW'R CYNGOR – 2025/26

3.1 Nodir yn y tabl isod y cynnydd mewn gwariant fydd angen er mwyn “sefyll yn llonydd” yn 2025/26.

Gofynion Gwario Ychwanegol

	£	£
Cyllideb Sylfaenol		331,814,710
Chwyddiant Cyflogau Staff	8,597,340	
YG Cyflogwr Ychwanegol	4,560,100	
Grant Tuag at YG Cyflogwr Ychwanegol	(3,500,000)	
Chwyddiant Arall (cyflenwyr)	1,715,150	
Ardollau (Tân, APCE, CNC a CBC)	505,730	
Demograffi	(643,000)	
Bidiau - Pwysau ar Wasanaethau	7,688,450	
Addasiadau Cyllideb Amrywiol	(93,130)	
Llog ar Falansau	2,254,120	
Bidiau Un-tro / Darpariaeth Risg	1,571,530	
Trosglwyddiadau i'r Setliad	3,094,330	
Cyfanswm net yr ychwanegiadau		<u>25,750,620</u>
Cyfanswm gofynion gwario 2025/26 cyn arbedion		<u>357,565,330</u>

3.2 **Cyllideb Sylfaenol 2024/25**

Er mai £332m yw gwariant net 2024/25, mae'n bwysig nodi fod gwir wariant y Cyngor yn £590m, oherwydd ein bod yn derbyn llu o grantiau penodol gwerth £177m ac yn codi incwm cyffredinol o £81m am wasanaethau yr ydym yn eu darparu.

3.3 **Chwyddiant Cyflogau £8.6m**

Daethpwyd i gytundeb ar gyflogau y gweithlu (ar wahân i athrawon) ar gyfer Ebrill 2024 i Mawrth 2025 drwy gytuno cynnydd o £1,290 hyd at pwynt cyflog 43, ac yna 2.5% i bwyntiau cyflog 44 ac uwch. Yn unol â'r mwyafrif o awdurdodau lleol eraill, roeddem wedi cyllidebu'n ddarbodus ar gyfer cynnydd o 5%, gyda'r cytundeb terfynol ychydig yn is na'r hyn oedd wedi ei gyllidebu amdano.

Mae'r gyllideb yma yn neilltuo amcan gynnydd yng nghytundeb tâl 2025/26 o 3.5% ar gyfer yr holl weithlu (athrawon o Medi 2025, gweddill y gweithlu o Ebrill 2025).

3.4 **Addasiadau Net Yswiriant Gwladol Cyflogwr £1.1m**

Cyhoeddodd y Canghellor yn natganiad y Gyllideb ar gyfer 2025/26 y bydd addasiad i'r trothwy a cyfradd yswiriant gwladol telir gan gyflogwyr. Mae'r gyllideb yma wedi ei osod ar y sail y bydd y gost yn cael ei ariannu'n rhannol gan y Llywodraeth.

3.5 **Chwyddiant Arall £1.7m**

Mae hwn yn swm 'net' sy'n cynnwys darpariaeth ar gyfer ystod eang o newidiadau yn ddibynnol ar raddfa chwyddiant meysydd penodol. Mae'r prif feysydd lle gwelir cynnydd yn cynnwys:

- Cartrefi Gofal Preswyl Annibynnol £1.4m
- Gofal Di-breswyl £972k:
  - Llety Cefnogol £624k,
  - Gofal Cartref £234k,
  - Gwasanaethau eraill £114k
- Ynni (Trydan a Nwy) (£819k)
- Tanwydd (Disel a Petrol) (£184k)
- Cynnydd prisiau eraill:
  - Yswiriant £133k
  - Trethi eiddo £44k

3.6 **Ardollau £506k**

Bydd yr ardollau a delir i'r cyrff perthnasol yn cynyddu fel a ganlyn rhwng 2024/25 a 2025/26:

• Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru	£427k
• Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri	£53k
• Cyfoeth Naturiol Cymru (Ardollau Arbennig)	£2k
• Cyd-Bwyllgor Corfforedig (CBC) y Gogledd	£24k

Mae'r cynnydd net o £427k i ardoll Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yn cyfateb i 0.43% o gynnydd yn y dreth cyngor, mae hyn yn rhagdybio y byddwn yn derbyn grant tuag at gost ychwanegol Yswiriant Gwladol yr awdurdod.

3.7 **Demograffi (£643k)**

Lleihad mewn nifer disgyblion yn yr ysgolion; sef uwchradd (£228k) a cynradd (£415k).

3.8 **Bidiau - Pwysau ar Wasanaethau £7.7m**

Mae Atodiad 2 yn cynnwys manylion pob cais unigol am wariant ychwanegol sy'n deillio o bwysau ar y gwasanaethau.

Argymhellir cymeradwyo ceisiadau ("bidiau") gwerth £7.7m am adnoddau parhaol ychwanegol a gyflwynwyd gan adrannau'r Cyngor i gwrdd â phwysau anorfod ar eu gwasanaethau.

Gofynnir i bob adran i adnabod unrhyw wariant rhaid i'r Cyngor gyflawni er mwyn sicrhau parhad gwasanaeth sylfaenol. Nid yw'r drefn yma ar gyfer datblygiadau newydd dymunol, ond yn hytrach ar gyfer parhad gwasanaethau sylfaenol presennol.

Mae elfen o'r ceisiadau yma wrth gwrs yn amlygu ei hun wrth i ni adolygu patrymau gwariant y flwyddyn gyfredol. Mae eraill yn ganlyniad i faterion sy'n codi lle mae angen gwario er mwyn gwarchod deilliannau i'r cyhoedd, neu i gwrdd â gofynion statudol. Mae yna elfen hefyd o lywodraeth ganolog yn creu pwysau a disgwyliadau, ac wedyn y Cyngor yn gorfod dygymod gyda'r sgil effeithiau.

Mae'r eitemau sydd wedi eu rhestru yn Atodiad 2 wedi cael eu herio'n drylwyr gan y Tîm Arweinyddiaeth cyn eu hargymell i'w cymeradwyo gan y Cabinet. Ymhellach, cyflwynwyd yr holl geisiadau gwariant hyn yn y Seminar Cyllideb a gynhaliwyd ar 28 Ionawr 2025.

3.9 **Bidiau Un-tro / Darpariaeth Risg £1.6m**

Cyhoeddwyd setliad terfynol llywodraeth leol ar 20 Chwefror 2025. Roedd hyn yn setliad o £1.6m uwch na'r hyn oedd yn y setliad drafft. Mae'r gyllideb yma'n defnyddio £1.6m at bwrpasau ariannu bidiau un-tro gwasanaethau yn 2025/26 gan roi'r gwahaniaeth, sef £14k mewn darpariaeth risg.

3.10 **Ystyriaethau Eraill £2.2m**

Cyfanswm sy'n adlewyrchu nifer sylweddol o addasiadau i wahanol gyllidebau ar draws y Cyngor. Mae hyn yn cynnwys effaith lleihad mewn derbyniadau llog o £2.3m mewn dychweliadau wrth fuddsoddi balansau a llif arian y Cyngor, a gostyngiad cost o (£93k) oherwydd ystyriaethau cyllidebol eraill.

4. ARBEDION PRESENNOL SYDD WEDI EU CYMERADWYO’N FLAENOROL

4.1 Mae Cyngor Gwynedd wedi gwireddu dros £42m o gynlluniau arbedion ers 2015/16.

4.2 Ar 20 Chwefror 2024, bu i’r Cabinet gymeradwyo gwerth £5.2m o arbedion ar gyfer cyllideb 2024/25 ymlaen. Gwelir proffil y rhaglen yma yn Atodiad 3, sy’n dangos fod gwerth £2,860,300 o’r arbedion wedi eu proffilio ar gyfer 2025/26. Bu i’r £5.2m yn ei gyfanrwydd ei weithredu yng nghyllideb 2024/25, gydag arbedion y blynyddoedd dilynol yn cael eu pontio o gronfeydd. Felly, nid yw arbedion 2025/26 a 2026/27 yn cynorthwyo i leihau y bwlch ariannol yn y blynyddoedd hynny.

4.3 Mae tri cynllun arbedion gwerth £650k sydd yn berthnasol i 2025/26 yn deillio o raglenni blaenorol o arbedion ac ar gael i lenwi bwlch 2025/26.

4.4 Mae gwerth yr arbedion fesul adran wedi’u crynhoi yn y tabl canlynol.

Arbedion sydd eisoes wedi eu rhaglennu i leihau bwlch Cyllideb 2025/26	
	£
Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant	1,123,120
Adran Amgylchedd	949,630
Adran Priffyrdd, Peirianeg a YGC	462,500
Adran Cyllid a Technoleg Gwybodaeth	292,540
Adran Addysg	151,960
Adran Economi a Chymuned	135,020
Adran Gwasanaethau Corfforaethol	218,620
Tim Rheoli Corfforaethol	30,000
Is-Gyfanswm	3,363,390
Llai: Darpariaeth Arbedion	(286,030)
Arbedion Cynlluniedig Presennol 2025/26	3,077,360

5. BWLCH ARIANNU 2025/26 A'R DRETH CYNGOR

- 5.1 Fe welir o Rhan 3 uchod fod anghenion gwario'r Cyngor (cyn tynnu arbedion a thoriadau) ar gyfer 2025/26 yn £357.6m. Nodwyd yn rhan 2 fod y grant oddi wrth Llywodraeth Cymru am fod yn £248.4m.
- 5.2 Fel eglurwyd yn rhan 4 uchod, mae cyfanswm o £650k o arbedion a thoriadau sydd eisoes wedi eu cymeradwyo i'w ddefnyddio i leihau'r bwlch ariannu.

Sefydlu Cyllideb 2025/26	
	£
Cyllideb Sylfaenol 2024/25	331,814,710
Gofynion Gwario Ychwanegol	<u>25,750,620</u>
Gofynion Gwario 2025/26 cyn Arbedion	357,565,330
Llai Incwm Grant Refeniw Llywodraeth Cymru	(248,389,720)
Bwlch i'w lenwi gan Dreth Cyngor ac arbedion pellach	<u>109,175,610</u>

- 5.3 Golyga hynny fod bwlch gweddilliol o £109.2m sydd angen ei lenwi. Mae adroddiad arbedion i Gabinet 11 Chwefror 2025 yn argymhell gweithredu cynlluniau arbedion a thoriadau newydd o £519k. Fodd bynnag, dim ond £100k gellir ei dynnu o gyllideb 2025/26 gyda'r gweddill i'w dynnu o gyllidebau 2026/27 a 2027/28.
- 5.4 O ystyried y £3.4m o arbedion sydd wedi eu cymeradwyo yn flaenorol ar gyfer 2025/26 (gweler Rhan 4 uchod), byddai £100k ychwanegol yn dod â'r cyfanswm i £3.5m o arbedion a thoriadau ar gyfer 2025/26. Serch hynny, gwerth £750k o'r cyfanswm yma sydd yn cyfrannu at lenwi'r bwlch ariannol fel sydd yn cael ei egluro yn rhan 4.3.

Bwlch i'w lenwi gan Dreth Cyngor ac Arbedion	109,175,610
Llai Arbedion presennol eisoes wedi eu cymeradwyo	(650,000)
Llai Arbedion a thoriadau newydd	(100,000)
Bwlch gweddilliol o'r Dreth Cyngor	<u>108,425,610</u>

- 5.5 Ceir mwy o wybodaeth am yr arbedion a'r thoriadau yn Atodiad 3.
- 5.6 Argymhellir cyfarch gweddill y bwlch drwy'r Dreth Cyngor. Byddai cynyddu'r Dreth ar anheddau unigol o 8.66% yn cynhyrchu £108,425,610 o incwm, a byddai hyn y ddigonol i lenwi'r bwlch.

- 5.7 Bydd hyn yn £9.9m o incwm Treth Cyngor ychwanegol o'i gymharu â chyllideb 2024/25. Mae hynny'n gyfystyr i gynnydd yn y Dreth Cyngor o £152.02 i eiddo mewn Band D, neu £2.92 yr wythnos. Bydd y dreth a godir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd (cynnydd o 6.44% ar gyfer 2025/26) a'r cynghorau cymuned (% amrywiol) yn ychwanegol i hyn wrth gwrs.
- 5.8 Mae gwybodaeth gefndirol a'r cyd-destun ar gyfer gosod lefel y Dreth wedi'i gyflwyno yn Atodiad 6.
- 5.9 Pe bai aelodau'r Cyngor yn dymuno cynnydd llai na 8.66% yn lefel y Dreth, yna byddai rhaid ymrwymo llai o adnoddau parhaol i ymdrin â'r pwysau ar wasanaethau, darganfod mwy o arbedion a thoriadau, neu gyfuniad o'r ddau.
- 5.10 Mae'r dewis rhwng cynnal gwasanaethau a lefel rhesymol o drethiant o hyd yn un anodd. Ar gyfer 2025/26 disgwylir bydd y cynnig gerbron i godi'r dreth 8.66% er mwyn diwallu'r pwysau ar wasanaethau tra'n gosod cyllideb gytbwys yn lefel tebyg i fwyafrif yr awdurdodau yng ngogledd Cymru.

6. CASGLIADAU / CYLLIDEB 2025/26

- 6.1 Mae'r adroddiad yma a'r atodiadau yn gosod allan y ffactorau y dylid eu hystyried wrth sefydlu cyllideb 2025/26 a bydd rhaid parhau i gynaeafu arbedion hanesyddol, cyflwyno arbedion a thoriadau newydd, a chodi lefel y dreth er mwyn gosod cyllideb gytbwys.
- 6.2 Argymhellir cyfarch angen gwario refeniw o £357.6m, wedi ychwanegu £25.8m, sy'n cynnwys darparu £7.7m er mwyn cyfarch y galw am wasanaethau.
- 6.3 Ar ôl derbyn grant gan Lywodraeth Cymru o £248.4m, dibynnu ar £750k o arbedion (£650k o arbedion hanesyddol sydd eisoes wedi eu rhaglennu a £100k o arbedion newydd). Bydd angen i lefel y Dreth Cyngor gynyddu 8.66% i gynhyrchu £108.4m o incwm er mwyn cau bwlch ariannu 2025/26.

Cyllideb gytbwys ar gyfer 2025/26	
	£
Gofynion Gwario 2025/26 cyn Arbedion	357,565,330
Cyfanswm Arbedion 2025/26	<u>(750,000)</u>
Cyllideb 2025/26	<u>356,815,330</u>
I'w ariannu drwy -	
Incwm Grant	248,389,720
Treth Cyngor (cynnyrch ar ôl codi 8.66%)	<u>108,425,610</u>
Cyllideb 2025/26	<u>356,815,330</u>

- 6.4 Bydd hyn yn golygu gosod cyllideb net o **£356,815,330**. Rhoddir ddadansoddiad o'r gyllideb fesul gwasanaeth yn Atodiad 1.

7. CYFALAF

- 7.1 Sefydlwyd strategaeth asedau o 2019/20 ymlaen gan y Cyngor ar 7 Mawrth 2019. Ar 11 Gorffennaf 2024 diweddarwyd y strategaeth gan y Cyngor gyda'r cyfnod wedi ei ymestyn hyd at 2033/34. Fe'i ymgorfforir fel rhan o'r Rhaglen Gyfalaf, ac rydym yn ychwanegu at hwnnw erbyn 2025/26. Ceir manylion y rhaglen gyfalaf bresennol yn Atodiad 4.
- 7.2 Mae'r ddau dabl a welir yn Atodiad 4 yn adlewyrchu'r gofynion cyfalaf, ynghyd â'r ariannu, ar gyfer gosod cyllideb cyfalaf 2025/26 i 2027/28, er mwyn sefydlu rhaglen gyfan gwerth £53,736,190 yn 2025/26, i'w ariannu o'r ffynonellau sydd wedi'u dadansoddi yn Atodiad 4.
- 7.3 Yn y tabl yn Atodiad 4 nodir bod £500k ar gael yn flynyddol ar gyfer cyllido bidiau cyfalaf. Ar gyfer 2025/26, mae £523k wedi ei glustnodi ar gyfer y 3 bid cyfalaf perthnasol a fanylir yn Atodiad 2b.

8. STRATEGAETH TYMOR HIRACH

- 8.1 Wrth gyhoeddi setliad drafft 2025/26 yn Rhagfyr 2024, nid yw Llywodraeth Cymru wedi rhoi arwydd o'r cynnydd mewn grant fydd yn cael ei dalu i awdurdodau lleol Cymru o 2026/27. Fodd bynnag, nid yw'r rhagolygon yn gadarnhaol, a disgwylir i Cyngor Gwynedd, fel pob cyngor arall dderbyn cynnydd sydd yn is na chwyddiant yn y dyfodol – ac efallai dim cynnydd o gwbl.
- 8.2 Wrth ystyried y galw cynyddol am wasanaethau sydd ar y Cyngor, yn wyneb darpariaeth sy'n crebachu yn sgil toriadau, bydd angen ystyriaeth sylfaenol, buan am yr hyn y gall y Cyngor ei ddarparu a sut. Fel gwelir yn Atodiad 3, mae cynlluniau arbed pellach wedi eu rhaglennu ar gyfer 2026/27 a thu hwnt ond bydd gwaith yn cychwyn yn syth ar ôl gosod y gyllideb ar gyfer 2025/26 ar ddiweddarau Cynllun Ariannol Tymor Canolig sy'n cydnabod y sefyllfa fel y'i rhagwelir.

9. YSTYRIAETHAU ERAILL AC AMRYWIOL ASESIADAU

- 9.1 Mae'r lefel gyfredol o falansau cyffredinol y Cyngor yn £7.9m. O ystyried y pwysau cynyddol a ddisgwylir ar gyllidebau'r Cyngor dros y blynyddoedd nesaf, ystyrir bydd lefel y balansau hyn yn briodol i'w gadw ar gyfer llif arian ymarferol a gwariant annisgwyl. Cyflwynir gwybodaeth am y balansau a chronfeydd wrth gefn yn Atodiad 7.
- 9.2 Mae Atodiad 5, 'Ymdrin â'r Gyllideb Ysgolion yn 2025/26', yn egluro sefyllfa cyllideb ysgolion Gwynedd.
- 9.3 Wrth benderfynu ar gyllideb, rhaid i'r Cabinet a'r Cyngor ystyried effaith eu penderfyniadau o safbwynt cydraddoldeb yn unol â'r dyletswyddau statudol sydd ar y Cyngor drwy Ddeddf Cydraddoldeb 2010. Mae Atodiad 8 yn ymdrin yn benodol â'r ddyletswydd, gan gynnwys sylwadau'r swyddog cyllid statudol ar y Gyllideb cyfan o safbwynt cydraddoldeb. Mae'r asesiad yn cadarnhau fod effaith cyffredinol bositif o barhad y gwasanaethau ystyriwyd yn flaenoriaeth i'w hamddiffyn a'u ariannu i'r lefel galw ychwanegol, ac ni chredir y bydd unrhyw effeithiau negyddol yn sylweddol.
- 9.4 Mae'r Cyngor yn cydymffurfio â gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ac mae'r argymhellion yn yr adroddiad yn seiliedig ac wedi eu datblygu yn unol â'r ddyletswydd statudol sydd ar y Cyngor dan Adran 3 i ymgymryd â datblygiad cynaliadwy yn ei holl weithgareddau. Yn unol â'r drefn arferol, rhoddir gwybodaeth fanylach am y Ddeddf Llesiant a chasgliadau perthnasol yn Atodiad 9.
- 9.5 Mae rhaid i'r swyddog cyllid statudol fynegi barn am gadernid yr amcangyfrifon. Cyflwynir asesiad o risgiau a chadarnhad priodol yn Atodiad 10.
-

Barn yr aelod lleol

Dim yn fater lleol

Barn y swyddogion statudol

Swyddog Monitro:

Mae'r argymhelliad gan y Cabinet ar gyfer y gyllideb yn anorfod yn ganlyniad proses fanwl sydd yn dwyn at eu gilydd ystyriaethau statudol, cyllidol a blaenoriaethu. Yn unol â threfniadau llywodraethu'r Cyngor mae hyn yn cynnwys trosolwg y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. Rwy'n nodi yr addasiad hwyr i'r setliad sydd yn cael ei gyfarch yn yr adroddiad gyda argymhelliad ar gyfer ymateb eleni. Dylai'r Cyngor ddal sylw at y cyfan o'r asesiadau ac ymgynghoriadau a gyfeirir atynt a'r canfyddiadau sydd yn deillio wrth ystyried cymeradwyo'r argymhelliad. Mae'r Gyllideb hefyd yn seiliedig ar doriadau sydd wedi eu cymeradwyo gan y Cabinet er cefnogi'r argymhelliad. Rwyf wedi adolygu y materion yma ac rwy'n fodlon gyda priodoldeb y penderfyniad a geisir.

Pennaeth Cyllid:

Rwyf wedi cydweithio gyda'r Aelod Cabinet i baratoi'r adroddiad yma yn unol â phenderfyniad Cabinet 11 Chwefror ac yn cadarnhau'r cynnwys. Wedi ystyried yr holl risgiau amlinellir yn Atodiad 10 i'r adroddiad, a'r camau lliniaru, rwyf o'r farn fod Cyllideb y Cyngor am 2025/26 yn gadarn, yn ddigonol, ac yn gyraeddadwy.

ATODIADAU

- 1 Cyllidebau Arfaethedig
- 2 Crynodeb Bidiau
- 2a Bidiau Refeniw Parhaol
- 2b Bidiau Cyfalaf
- 3 Arbedion a Thoriadau
- 4 Cyfalaf
- 5 Ymdrin â'r Gyllideb Ysgolion yn 2025/26
- 6 Treth Cyngor
- 7 Balansau
- 8 Asesu'r Effaith ar Nodweddion Cydraddoldeb, y Gymraeg ac Anfantais Economaidd-Gymdeithasol
- 9 Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
- 10 Datganiad y Swyddog Cyllid Statudol ar Gadernid yr Amcangyfrifon
- 11 Penderfyniad Ffurfiol